

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló: zsidó magyar Biblia, Desjardins földabroszai, nemzeti játékszín, műkiállítás, 'sa' t.; gazdasági egyesület; Pozsony város kitérítése; erdélyi hírek; különféle: nagy-tószegi, garam-és ipolytáji levelek; ipar-'s tózsérügy; egyesületi gyapjútár; 'sa' t.) Portugália (a királyné cortesnyító beszéde; 'sa' t.) Spanyolország (O'Donnell Cabrera sergein győzelmeskedik; elegy; 'sa' t.) Anglia (epsomi löverseny; fölszólítás az angol néphez a' gabnatörvény ügyében; a' parlamenti ülések pünköszt miatt elhalasztva; elegy; 'sa' t.) Franciaország (Napoleon és ismét Napoleon; Survilliers gr. (Napoleon József) levele és ajánlata; 'sa' t.) Törökország. Gabonaár. Pénzkelet. Vasutrésvény. Pénzkelet.

Magyarország és Erdély.

Ó cs. 's ap. kir. fölsége f. e. april 25-iki határozatában Batthyány Károly gr. magyar kir. helytartósági fogalmazó gyakornokot ugyanoda tiszteletbeli fogalmazóvá méltóztatott nevezni. Továbbá

Ó cs. 's ap. kir. Fels. Gencsy József helytartósági titoknokot, saját kérelmére, hivatalától felmenteni 's kir. tanácsosi czímmel felruházni; Tertina Sándort pedig, a' status-és tanakodási tanács tisztét dévény-ujfalusi (Pozsonymegyében) kamrai jószággal megajándékozván mindkétnembeli utódlal magyar nemességre emelni Andrásfy család-'s dévény-ujfalusi előnévvel kegy. méltóztatott.

Budapesti napló. Hatalmasul haladó városunk ismét nagyszerű új dísz nyered; a' görög-oláh község ugyanis az al dunasoron, a' görög templom mellett, Hild híres építészünk által pompás kétemeletű házat épített, melly iskolául 's egyéb hasznos czélokra szolgál. Az építési költségek mintegy 70 ezer pengő forintba menendnek. Czino Konstantin helybeli görög-oláh iskola-igazgató aláírását nyitott a' görög-oláh község tagjai közt, melly csakhamar olly nevezetes mennyiségre szaporult, hogy az építést legott megkezdheték. A' még hiányzó pénzt a' templom-és iskola-alapból veendik; Sina György b. pedig előlegezésre ajánlkozék, hogy a' nevezett pénzalapot szerfölött ne kelljen terhelni. — Néhány nap óta olly rekkenő hőség uralkodik, hogy a' hideg dunafürdőket használni napról napra számosabban sereglenek a' csinos készületű furdőhajókra, mellyek olly csábítólag kínálkoznak életelevenítő hullámmal. Azonban a' meleg furdőknek sem hanyatlók azért böcse, 's különösen a' Czászár-furdő ez évben is számos vendéggel dicsekedik, kiknek egy része meleg vizet iszik, másik fagyalattal enyhítkezik, 's mind ezt a' kedves jöegészség kedvéért! — Uralkodó fejedelmünk ó cs. kir. föls. által mult országgyűlésen nyújtott sorsenyhitő engedélyre valódi mértékben siet magát méltóvá tenni a' budapesti izraelitáknak, 's reménylhetők, hogy hirsorsosaik egész hazánkban buzgón követendik a' központi községtől származó példát. Az itteni izraelita-község ugyanis, érezvén, hogy csupán a' nyelv azon hatalmas eszköz, melly elválaszthatlanul forrasztja egymáshoz a' hon mindenrendű polgárait, a' magyar nyelvre kitűnő figyelmet határza fordíttatni minden iskoláiban, és a' magyarul nem tudó izraelita oktatókat haladék nélkül taníttatja nemzeti nyelvünkre, hogy azt minélelőbb általános oktatási nyelvvé változtathassa minden iskolában. E' törekvés még kitűnőbb jelül szolgálhat azon körülmény, miszerint rövid idő múlva a' vallást is nemzeti nyelvünkön fogják tanulhatni mőzeshitű lakostársink. Bloch Mórisc t. i. kiadását eszközöli jelenleg a' zsidó sz. írásnak, melly az eredeti mellett egyszersmind magyar fordításban közlende a' vallás e' legrégibb sz. könyvét, 's iskolai vezérül szolgál az izraelita tanítóintézetekben. E' magyar-zsidó bibliából az első próbaivek már megjelentek, 's diszere válnak a' budai tud. egyetemi könyvnyomó intézetnek. Az egész biblia 20 füzetben fog megjelenni 24 pgő krjával. Bloch minden esetre illő méltányra érdemes, hogy illy buzgón törekszik felekezetét a' nemzetiség útján, mint korunkban 's helyzetünkben boldogiton, gyors és czélszerű haladásra birni. — Desjardins, ki már 1832ben hegyek magosságát ábrázoló rajzot adott ki, azóta egész idejét folytonos utazásra használta, 's annyi hiteles adatot szerze össze részint személyesen hely színén, részint pedig az e' tekintetben jelenleg legkitűnőbb férfiaktól, minők például: Humboldt, Ritter, O'Etzel 's a' t., hogy most „Összehasonlítása a' legkitűnőbb hegy-magasságoknak és földtekék nevezetes helyeinek a' tenger tükre fölött” czím alatt olly roppant készületű rajzot adott ki, melly minden tekintetben legnagyobb figyelmet érdemel. A' földleírás-tanulók, vagy e' szép 's hasznos tudományban gyönyörködők, e' nagy lapon a' világ minden kitűnőbb hegyeit, karpati bérceinken kezdve a' Himalaya örök jéggel fődött kúpjaig, összeállítva lelendik legezészerűbb osztályzat szerint, 's egy tekintettel megtudhatják magosságukat a' tenger tükre fölött 's meg azt is, mellyek tűzokádók 's mellyeken találtatik örökös hó, 's a' t.; e' nemből tökélyes rajzot nem találhatni. Ugyan Desjardins már korábban kiadott nagy európai Atlas-gyűjteményéből, számos kívánatnak engedve, kisebb kiadást eszközte jelenleg két füzetben a' tanulók számára; a' 2ik füzet az európai nemzetek czímer-lobogója járul díszes színezett rajzokban. Az egész gyűjtemény 12 képből áll, 's ára összesen csak 5pgő forint. Ez Atlast annyival inkább ajánlhatni minden iskolának általános használatra, mivel az 1ső füzet minden lapon egy külön részt tárgyal, így például egyik csupán Európa minden folyamát, tavait, a' másik minden hegyeit, 3ik a' hévfők 's légmérésék álláspontját Európa külön tartományiban, szóval a' földleírás természetudományi oldalát foglalja magában, 's a' növényeket egyetlen tekintet által megismerteti a' rokon tárgyakkal egész Európában. A' másik füzet ellenben a' történettudomány fölvilágítására tér, 's legrégibb időtől napjainkig terjeszti elő Európa tartományinak határait. Egyébiránt a' jelen mű közhasznosága dicséretre nem szorul, mert azt bizonyosan mindenki eléggüléssel fogja használni, 's csupán az ohajtható, hogy vezér v. kalauz-könyvecské járuljon hozzá magyarul. — Nemzeti színpadunkon f. hó 12-ikén „Vallomások” vigj. adaték; 13-ikén „Ismeretlenő”;

14-ikén „Királylány mint koldusnő”; 15-ikén „Enzersdorfi postalegény”; 16-ikén „Saluzzoi korona”; 17-ikén „Aggyszínész és lyánya”; 18-ikén az urnapi ünnep miatt színházunk zárva volt és Ernst e' napra hirdettet nagy búcsuhangversenye 19-ikére halasztatott. Lendvay a' héten is köztetszettel folytatá vendégszerepeit — „Galathea” gőzös e' héten az al Dunáról Pestre érkezék 's tataroztatás végett az ó-budai sziget mellé vonult. — Készülendő lánchidunkon igen élénkül folynak a' munkák 's már kemény-facölöpökkel is elkezdék a' parthéllést. — A' műkiállítást igen számos kíváncsi látogatja, 's egy sem távozik eléggületlenül a' csinos díszítvényű termekből, főleg, ha meggondolja, mikép ez első kiállítást valóban olly hirtelen rögtönzöttnek kell tekinteni, hogy azt is, mi illy rövid idő alatt létesült az egyesület buzgalma által, szinte csodának tekinthetni; nem részvényesek 10pgő krt fizetnek belépti díj, mit százszorosan kipótol az ott nyert műelemény. Eddig a' Münchenből küldöttekkel együtt 300zat meghalad az olajfestvények száma az apróbb aquarell-monorú képeken kívül, a' részvényesek száma pedig közel ezerhez közelit. Nador-főhgnék ó cs. k. Fensége is megtisztelé magas jelenlétivel e' műkiállítást 's minden osztályt figyelmes szemlére méltatván magas meggüléssel hagyá el a' műtermeket. Kívánatos, hogy meleg részvét pártolja e' nagyhasznu zsenge föllohatot, melly a' művészetnek eddig elhanyaglott ágából is fényt derítend hazánkknak Európa egén napról napra szebben tündöklő csillagára. —

Pozsony várost ó cs. 's ap. kir. föls. nagy kegyelemre méltatá. Ó fels. ugyanis kegyesen megismérvén a' pozsonyi polgárság rendületlen hűségét, mellyet a' föls. uralkodóház iránt 1809ben a' francziáktól szenvedett megrohanáskor tanusita, e' szabad kir. város számára 1837-iki apr. 29-kéről kelt legf. határozata következtiben belföldi fehér márványból, bécsi művészek által tisztelet-émlékül elhunyt Iső Ferencz király mellszobrát elkészíttetni 's f. e. maj. 6-ki magyar kir. udv. kancelláriai rendelet mellé Pozsonyba küldeni méltóztatott. Legf. helyen következő felirat készült ez emlékre: „Invictae Civium. Posoniensium. Per. Gallos. Anno MDCCCIX. Obsidione. Pressorum. Fidei. Virtutisque. Memoriam. Grati. Animi. Et. Exempli. Ad. Posterum. Ergo. Perennem. Esse. Voluit. Franciscus Imus.” A' városi tanács és polgárság most azon tanakszik, mikép kelljen e' megkülönböztetést fogadniok 's milly helyet rendelniök az emlékek illő fölállítatására? —

A' m. G a z d a s á g i - E g y e s ü l e t jun. közgyűlési eredményinek folytatása: VIII. A' Mezei - Naptár illetőleg, hogy ez minél számosabb példányban, 's mult évi árán (példánya 2 ezüst garason) adathassék, az Egyesület gazdaság-osztályi pénztárából 500 p. ftot szavazott. IX. Közeledvén azon időpont, mellyben az 1836-iki évi részvény-aláírás kötelező ereje megszűnend, nehogy az Egyesület addig is, mig az ujonan megnyitandó aláírás kellő sikert fog előmutatni, szükségének fődözéseül kívánt jövedelmeiben tetemes csorbát 's ez által a' közügy előmenetében hátramaradást szenvedjen: Andrásy György és Széchenyi István grófok buzgó részvétüknel fogva előre gondoskodólag, szivesek valának az új aláírasi iv fejezetének javaslatát előterjeszteni, mellynek folytatában a' löverseny 's gazdaság' egyéb ágait magában foglaló 's külön elemű két osztálynak (szaknak) öszszeköttetése jövedőre többé sem szükségesnek sem czélszerűnek nem találtván, ezek tökéletes elválása lön legegőlegeseb határozattá. Továbbá végzésbe ment, miszerint: a) az elválás' határideje 1842-ik év eleje lesz, midőn az eddigelő folyamatban volt közös részvény-aláírás kötelező ereje valamint az állattenyésztési, ugy a' gazdaság egyéb ágaira nézve meg fog szünni. — b) 1842-ik évben, az elválás pontján, a' Gazdasági-Egyesület az állattenyésztést, parasztkanczacsíkok jutalmaztatását, loárverést, műszer-és termény-kiállítást kebelébe fogadván, a' k ö z t e l k e t mostani minőségében 's karjában a' mostani állattenyésztő osztálytól szabad rendelkezéseül átvállalanda. c) A' Gazdasági-Egyesület 1842-ik évtől kezdve egy kormányzó választmány közvetlen igazgatása alatt következő szakokban (sectio) fog munkálkodni: 1) Ismételtesztő, 2) Földészeti és földmívelési, 3) Állattenyésztő és állatgyógytani, 4) Erdőszerzési, 5) Szőlőmívelési és pinczészeti (borkezelési), 6) Kertészeti, 7) Selyem és eperjfatenyésztő, 8) Mű- és géptani (technical és mechanical). Az iméntiekhez képest mind a' löverseny-társaság „L o v á r d a” *) (Jockey Club) czím alatt a' gazdasági-egyesülettől, mind ez amattól külön 's függetlenül (azonban egymás érdekeit tisztelve, szóval: továbbad is barátságos viszonyban maradván) új részvény-aláírást nyitand, melly a' gazdasági-egyesület részéről azonnal meg is állapított. (Szerkezete egyéb tudnivalókkal, mellyek hely szüke miatt itt nem közölthetnek, a' Gazdasági-Tudósítások értesítő részének hivatalos czikkei között lesznek annak idején olvashatók.) X. Miután a' fen elszámolt szakok hatásköre megállapított, azok imígy szerkesztettek el: 1) I s m é r e t t e r j e s z t ő. Magában foglalanda: a' Gazdasági-Tudósítások 's Mezei-Naptár' szerkesztését, pályairatok' 's egyéb sikerrel elfogadható gazdasági munkák ki-

*) Tanoda, várdá, zárdá, járdá 'stb. hasonlatára.

ad a t a s a t, idegen nyelven megjelent, és megjelendő hasznos gazdasági könyvek magyarítását 's honi viszonyinkhoz alkalmazott alakbani kiadását: közhasznú intézetek' létesítését 's elősegítését, szóval: mindent, mi a gazdasági 's közhasznú ismeretek' terjesztésének 's okszerű gazdaképezésnek körébe vonható. Ezen szak elnökévé egyesületi alelnök Csapó Dániel ur, tagjaivá pedig a bizottság ajánlatára köv. választottak: Andrássy György gr., Asbóth János, Bezerédy István, Bujanovics Eduárd, Czindery László egyes. alelnök, Dessewffy Emil gr., Ghyeczy Ignác, Károlyi Lajos gr., Klauzál Imre, Móth Endre, Podmaniczky Lajos b., Széchenyi István gr. 's Török János uu. 2) Föld és földmívelés körébe fog tartozni minden, mit e két tudomány-ág magában foglal. Elnökévé lön: Szapáry József gr. egyesületi alelnök, tagjai: Asbóth János, Barkóczy János gr. ifj. Benkó Dániel, Bujanovics Eduárd, Csapó Dániel, Czindery László, Dessewffy Emil gr., Ernuszt József, Ghyeczy Ignác, Gindly Antal, Horhy Mihály, Klauzál Imre, Lumniczer József, Magyar Imre, Róth Sándor, Szakmáry Auguszt, Török János és Zichy Ödön gr. 3) A ll a t t e n y é s z t ő: mellynek körébe fog tartozni, a ló, szarvasmarha, juh, sertés, és egyéb gazdasági állatok tenyésztése, nemesítése, és gyógymódja, következőleg magában foglalandja az Állatgyógytudományt (Veterináriát is). Eszközül szolgáland az állatmutatás, jutalmazás 's a t. Ezen szak elnökévé egyesületi alelnök Czindery László ur választott, tagjaivá: Bartosságh József, Bujanovics Eduárd, Csapó Dániel, Csokonics János, Ghyeczy Ignác, Hunyady József gr., Károlyi Lajos gr., Klauzál Imre, Lamberg Rudolf gr., Lumniczer József, Odescalchi Ágoston hg., Orczy György b., Szakmáry Auguszt, Szapáry József gr., Szontag Lajos és Zichy Edmund gr. 4) E r d ő s z e t i. Ennek elnökévé Csáky Károly gr. örökös főispán ur fog megkéretni, tagjaivá választottak: Andrássy György gr., Czindery László, Hunyady Ferencz gr., Lamberg Rudolf gr. és Zichy János gr. 5) Sz ő l ő m i v e l é s i é s p i n c z é s z e t i (borkezelési), mellynek körébe fog tartozni a szőlőiskola igazgatásai; elnökévé Ürményi Ferencz ur ő excja vala szíves elvállalni, tagjaivá választottak: Andrássy György gr., Asbóth János, Bartosságh József, Csáky Károly gr., Dumasa Demeter, ifj. Havass József, Mayerffy Nav. Ferencz, dr. Ófner József, Patay József, Steinbach Ferencz és Teleki Domokos gr. 6) K e r t é s z e t i. Ennek elnökévé választott Orczy György b. tagjaivá: Czindery László alelnök, Patay József, Sárközy József, Török János és Zichy János gr. 7) S e l y e m t e n y é s z t ő, mellynek körébe tartozandik egyszermind az eperjfa-tenyésztés is. Ennek elnökévé Széchenyi István gr. határozatott megkéretni, tagjai: Auguszt Antal, Batthyány Kázmér gr., Bezerédy István, Csapó Dániel, Ernuszt József, Eötvös János, Pázmány Dienes, Sárközy József és Ürményi József. 8) M ű - é s g é p t a n i, mellynek elnökévé Andrássy György gr. levén szíves elvállalni, tagjaivá választottak: Adamovics Kapisztrán, ifj. Barkóczy János gr., Benkó Dániel, Dessewffy Emil gr., Dumasa Demeter, Liedemann Fridrik, Odescalchi Ágoston hg., Uzovics Sándor, Ürményi József, és Zichy Ödön gr. uu. Határozatott továbbá, miszerint a) az ímént választott szakbeli tagok közül azok, kik jelen nem valának e gyűlésen, az elnökség által körlevélben felvonnak szólíttatni: vajjon a rájuk ruházott tisztet elfogadni 's abban munkás részvétellel eljárni készek-e? b) A szakok meg fognak biztatni, hogy határozottabb szerkezetükről tervet készítsenek, 's azt legközelebbi közgyűlésnek bemutatni, szíveskedjenek. c) A pályakérdések és feladatok inntova a szakosztályok iménti sorozata szerint ezek által fognak a közgyűlésnek évenként jóváhagyásul 's kitűzésül előterjesztetni, valamint az érkezendő pályáiratok is megbíráltatni. X. Jelentetett, mikép az idej állatmutatásra paraszt kanczaesikó és szarvasmarha egy sem, juh pedig szinte kevesebb küldetett, mint a közelebbi múlt években. Ennek folytában a kiállított juhokrol szedett gyapjufürtök mutatattak be, mellyek szerint az illető tulajdonos urak, u. m. Hunyady József gr., Károlyi György és Lajos grófok, és a somogyi juhnyelvű társaság résziről kiállított példányok (anyák és kosok) ez alkalommal is tanúsíták a nemesedésnek folytonos előhaladását. Említésre méltó, mikép a kiállítottak között látható vala Károlyi Lajos gr. rokonzi juhászatából küldött azon példány is, (egy éves anya, 58 sz.) melly a bécsi állatmutatáson kitüntetést nyere. Jelentetett továbbá, mikép ugyanott (a köztelken) Batthyány Kázmér gr. bicskei uradalmából egy enzersdorfi (zugmayer-féle) javított készülte eke, egy sorvető gép, 's egy per, etisztító borona is ki vala állítva, mellyek észszerűeknek találattván a tisztelt grófnak, ez által bizonyított szíves részvéteért, valamint a fent tisztelt grófoknak és somogyi társaságnak is köszönetet szavazott az Egyesület. A beszédett gyapjufürtök inntova az egyesület titoknoki hivatalában fognak tartatni, mindenki által megtekinthetendők. XI. A gazdasági osztály pénztára állapotjáról jelentetett, miszerint az eddigi bevétel 1384 fr. 23 s fél kr. pp. A kiadások 786 f. 59 kr. p. pre ragván kész pénzben van 597 f. 24 kr. p. p. Staturkötelezvényekben fekszik 3116 p. ft. 's 15 kr. tőkésítve) Tartozásban az alapítványok 1838dik és 1839dik évre kijáró kamataiból kint van 803 fr. 30 kr. Részvény-tartozások 1836 dik évtől 1839dikig tesznek 1350 p. ftot. Beszedendő lesz ezek fejében összesen 2,153 p. f. 30 kr., mellyek iránt az illető rendes tagok tisztelettel figyelmeztetnek: hogy ha tartozásikat jövő gyűlésig felzetni vonakodandnak, neveik a Gazdasági-Tudósításokban ennek megemléksével fognak a közönségnek átadni. XII. Az idej számadások megvizsgáltatásul, Szapáry József gr. előlülése alatt munkálkodó bizottság tagjaivá Marczibányi Lajos, Patay József, és egyesületi ügyész uu. választottak. XIII. A közletki részvényekből beváltásul köv. számadak l uztattak ki sorsvonás után: 95 (Széchenyi István grófé), 127 (Károlyi Lajos grófé), 223 (Kappel Fridrik uré) 58. (Széchenyi István grófé), 218 (Marczibányi Lajos uré) 255 (Hunyady Lajos uré). XIV. A németországi mező-

gazdák 's erdőszek az idén Brünben tartandó összejövetelére több r. tag igéré megjelenségét egyszermind a tapasztalandókról beküldendő jelentését, melly a Gazdasági-Tudósításokban annak idején közöltetni fog. XV. Következtek az Egyesület könyv-, termény-, minta-, és mű-gyűjteményeinek gyarapításul érkezett küldemények, mellyek szükséghez képest az illető szakokkal rendeltetvén közöltetni, itt hely szűke miatt egyedül az Egyesület szíves köszönetének kijelentésével említettnek, annak idején a Gazdasági-Tudósításokban bővebben érintendők. XVI. Kappel Fridrik r. tag jelenté, miképén Franciaország, hol a legjobb takacs-macsonya (Dipsacus fullonum, Karden-disztel) terem 's ebből Belgiumnak, Ausztriának, Porosz- és Oroszországnak posztókészítésre mintegy 3 millió frank értékűt ad el évenként, — minélfogva ezen, Franciaországnak honunkéval egyenlő égőve alatt legjobban diszáló növényfajt nálunk is igen nyereségesnek itélné természetni annyival inkább, mivel ezre a jóféle franciaországi macsonyafőnek Morva és Csehországban 4—6 p. fton kelvén, általa egy hold föld 70—80 p. ftnyt gyömölcsözne. Előadottakhoz képest tehát azt is jelentvén, mikép ő a morva és csehországi posztógyárosaktól terjesztésül 's a természetök buzditásul valódi francia fajú macsonyamagból nevezetes mennyiséget kapott, ajánlotta, hogy abból a természetni kívánóknak ingyen kedveskedhetik. Hozzá adá természetni módját is, miszerint a növény magva majus vagy junius hónapban vettetik el, aug. midőa 4—5 hüvelyknyi nagyságú, frisszántatu buzaföldbe ültetik át, 's ekkor első levele félig elmetsetik; következő évi júliusban fejjei leszegdeltetnek 's gondosan eltakarítva gyárba küldetnek. Az egyesület jelen volt r. tagjai közül többen ajánlkoztak e növény természetniben kísérlet-tételre, kiknek becses jelentéseik szinte a Gazdasági-Tudósításokban közöltetni fognak. E hivatalos közlemény befejezése előtt alulirt kénytelen némelly hazai német hírlapok t. ez. szerkesztőségét illő tisztelettel megkérni, hogy ha ezen, vagy jövő évben ehez hasonló hivatalos cikkeit lapjaikba felvétre méltánylandják, legyenek szívesek azokat hibátlan fordításban, és minden név-aláírás nélkül közölni. Az elsőre nézve alulirt kérelmét jogosítják azon német fordítások, mellyek az eredetét eddigelő gyakran fonak v. ellenkező értelművé törpíték, 's általok a magyar hírlapokat nem olvasó közönség véleményének az Egyesületre nézve ferde irányt adhattak; másodikat illetőleg kénytelen kinyilatkoztatni: mikép az Egyesület ügyében (csődületi 's egyéb hasonlótárgy hirdeményeket, vagy német lapokban netán megjelent avagy inntova megjelendő helytelenségek czafolatit és felvilágosításit kivéve) hivatalos cikket önként 's jószántából saját nevében valamint eddigelő nem közölt, ugy ezentul sem szándéka német hírlapokban közzé tenni. Költ Pesten jun. 15. 1840. Kacs Kovics Lajos s. k. magyar gazdaság-egyesületi titoknok.

N a g y - T ő s z e g (Heufeld, Torontalmegyében) tavaszutó fogytán megható jelenetnek volt színhelye: ugyanis alig terjedt híre a keblében legközelebb borzasztó szélvihar dühöngte közt kiütött 's a kath. díszes egyházon 's csinos iskolaépületen kívül 27 jó karban volt lakházat halomra rombolt tüzvésznek, a község ezelőtti atyáskodó földesura, Zichy Boldog gróf, szíves nemes sugalmától meghatva, első készkedett a véginségre hanyatlottak sorsa enyhítésére 500 v. fnyi rögtön segéllyel áldozatot emelni az emberiség oltárán. Áldás-könnök csillogtak mindenki szemében, tanuji a szív szeplőtlen hála-ömlendezésnek a tisztelt gróf irántok nyilvántított példás emberbaráti szereteteért, ki ezuttal is tetteleg tanúsítá, hogy habár a kötelekek, mellyek mint földesurat hű alattvalóhoz c satlak, megszakadtak is, jótékony szelleme a pusztulás színhelyétől távol, a birodalmi főváros zajos körében, sem szünt-meg hatalmasan örködni fölöttük.

Beregme gyébe keblezett és Schönborn Ferencz Fülöp gr. uradalmához tartozó Munkács m. városból ¼. órányira fekvő Podhering faluban f. junius 6án délután, az ott lakozó Sz — — ghy I — — urodalmi mérnök 2½ éves derék 's igen vidor fiacskája a szomszéd udvarban játszó gyermekek közzé szaladván, a két szomszéd udvart külön választó mezsgyébe helyzett közös, több ölnyi mélységű, 's a mostani esős idő miatt nagyon bő vizű kútba, nem tudni mi módon, bele zuhant. A mérnök neje 's egyszermind a szerencsétlen fiacskának édesanyja, gyermekének lakszobájába is elható sikoltását meghallván, kirohan 's a borzasztó veszélyről mindjárt első pillanatban meggyőződén, férje otthon nem létében, tulajdon életével mitsem gondolva, nyilsebességgel ugrik a különben igen mély kútba, kedves magzatját megmentendő. A gyermek, kinek lemerülését a rajtalevő kisköpeny pillanatig akadályozta, még a víz felületén libegett, midőn anyja védegyval gyanánt, tulajdon élete világos kockáztatásával utána szökött 's magát merevített testtel, jelesül pedig a kút ellenes falaihoz feszített vállá 's lábai segítségével fentartván, gyermekét a vízből szerencsésen kiragadta, 's mind addig maga felett tartotta, míg kiáltozásra segítség érkezővén, mindketten a befelástul megszabadítottak. A gyermek sértetlen; ellenben a merész elszántságu és sebes leugorta közben a kút belső falához ütődött anyának mind két lába ujaiból nyomban kiesett a vér 's kékült vállat, bal karját és teste fél oldalát még most is fájlalja. Lelki jelenlétének, bátorságának, és ügyességének köszönheti, hogy csak hónalig merülvén a vízbe, mind magát, mind kedves fiját a borzasztó halál torkából kiszabadíthatta. Hly tettet csak anyai szeretet képes véghez vinni! —

K é z s m á r k, jun. 3kán. A helybeli ev. tanuló ifjuság, mint eddig, ugy most is megülé fels. koronás fejelmünk születése 's n ve emléknappjait, a tanító uu. ne. ében ugyan jogtanító Jósza Zsigmond, díszes folyó beszédben, nemzeti nyelven, az ifjuság résziről pedig [hármán, latin, magyar és német nyelvű kötött beszédben tarták valóban érzékeny üdvözlőket. Ez alkalommal es. kamarás Máriaassy Ágoston ur, ki b. e. édes anyja Horváth Stansich Borbála asszony ságu vágya következtiben, legkö-

zelebb egy, a nemzeti nyelvben magát léginkább kitétetni tudó, nem épen magyar ajku ifju jutalmaztatásárz kamatozó 200. p. ftoz alapítvánnyal gyarapítá tudományos intézetünket, alumneumunkban élelmező számos ifjainkat szokása szerint bőkezűen megvendéglé.

Pótlékul 's illő kiegészítésül idei 48 számú Jelenkorunk 170 lapjához ezt függesztjük, hogy a Török-Kanizsán keresztül vezető országúthoz tartozó töltéseket ft. Bács és Torontál megyék KK. esRR. gondosan tartják fen és e' fentartással gyámolítják vállalkozó t. Szerviczky György táblabíró urat a hajóhid-élelítésben.

Garam és Ipoly tájár ul: Mennyire nem teljesült az öreg kérész jóslata, azt e' tájon is sajnos tapasztaljuk, mert február közepe óta egész mártius végeig a dermesztő hideg tél tőlünk távozni nem akart, minek következtében a tavaszi vetéshez későn foghattunk, 's azt csak aprilis fogyta felé végezhetjük, mivel a' folytonos kemény fagyok miatt az eke a' földbe nem hatott. Aprilis zordon hideg és száraz fagy volt. A' vihar formában uralkodott kemény éjszaki szelek naponkint dultak 's minden növény-tenyésztést hátráltatván april. végén még téli alakban szenderge nálunk a' természet. Május sem volt ennél külfőb, mert mogorva, hideg, szeles volta miatt igen gyéren számlálhattunk meleg napokat. E' mostoha tavasz súlyait már is tapasztaljuk, mert takarmányból egészen kifogytunk 's marhákat kopár legelőre kénytelenítették hátráltatván april. végén még csekély táplálékot kaphattak, innen származik annak erőtlensége és soványsága. Legelőnk jelenleg sem elegendő barnunknak. Junius kegyesbnek mutatkozok májusnál, de ez is száraz, mert ritkán kaphatunk hasznos esőt, ellenben a' naponkint tornyosuló terhes felhők folyvást aggodalommal 's rettegéssel töltenek, mert azok vagy jéggel vagy káros záporokkal rongálják reményünket. Több határ pusztult el jég és zápor által, sok szőlőhegy úgy le van rombolva, hogy levélfosztottan gyászolnak a' kopár tőkék. A' jó Isten tudja, mi sors érend bennünket. Őszi vetésünk istennek hála szép a' meddő tavasz daczára is, sőt azt néhol még jónak is nevezhetni, ellenben a' homokos határokat, melyek részint hónélküli tél miatt, részint viharos szelek által sokat szenvedtek, középszerűség alulnak, sőt soványaknak mondhatni. Az árpa hidegtől elsanyarodva jobb lehetne, ámbár kereken rosznak nem állíthatni. Bükköny, kukorica, burgonya e' korig még jó reménnyel biztatnak, szőlőhegyeink bő bortelemmel kecsegtetnek, főleg azok, melyeket a' májusi fagy vagy jég nem csikart meg. Sokan az 1834-kihez hasonló termést reménylenek. Ellenben réteinken vagy semmi vagy igen csekély szénáttakarunk, mert ember- emlékezet óta a' garam- és ipolytáji különben dús széna termései rétek olly kopárok nem voltak mint most. Itt olly vidékek is vannak, hol az egyébkint gazdag réteket most nem is kaszálhatni 's ez inségrül közönséges a' panasz minden felől. A' szorgalmi takarmány fajtái is igen hibásak, luczerna, lóher és más vetemények semmit nem nőnek, sőt a' sorvasztó hideg időjárás miatt ki sem hajtottak 's ha a' mindenható hasznos meleg esőkkel ezután rajtunk nem könyörül, kevés takarmányt gyűjthetünk télre, sőt még legelőből is egészen kifogyunk. E' napokban volt ugyan hasznos esőnk, de kevés, több határt a' jég és zápor megkárosított. De ha gabonatermésünk és szőlőink kártul ezentul megmenekeszenek, eziránti szükségül nem fogunk panaszkodni.

Mácsai és Kis-Oroszini Csernovics Pál kir. tanácsos 's több megyei bíró aggkori végső elgyengülésből eredt 8 napi betegeskedés következtében f. jun. 10-én földpályájá 87dik évében jobb életre szenderült. Tetemei Kis-Orosziban az e' végett külön felállított családi sírboltba 13dikán takarították el. Elhunytát mélyen gyászolja fia Péter hitvesével, bajsai Vojnics Laurával 's Arzén, Hona és Laura magzatival. — Rokon sér-vű fájdalomt érezte az enyészet angyala rigyiczai Kovács Mihály bíróval is, midőn majus 2kán Rigyiczán (Bácsban) kedves hölgyét szül. báró Pászory Albertinát szerettei 's Sad évre terjedő boldog házassolta köréből 4. héti gyermekégy 's mellbeli baj következtében kiragadá. Kesergő férjén kívül, Maria versegi Márffy József tb. hitvese és József, mint mostoha gyermekei: Róza, Gizela, Stefania, és Izabella pedig mint édes magzati sirtatják a' jó anya kora elteltét, kinek jeles tulajdonsági 's példás szelid élete köz szeretetet 's tiszteletet nyertek. Áldás mindkettő hamvaira.

KÜLÖNFÉLE. Több ízben örömmel hirdette már mind Jelenkorunk, mind Társalkodónk a' győri árvaház 's egyéb jótékonyaság szülte ápoló intézet k rajziban bold. Juranics püspök 's káptalanja évenkénti adakozásait az emberiség oltárára, ugyanezt mintegy hagyományképen örökölte folytatja a' mostani főpásztor is n. Sztankovics János ur káptalanostul, ugyanis az első 30 jó erkölcsű szegény tanuló ifjat lát el évenként udvarában élelem 's ruházattal. Dicsőítet József k. tan. 's győri tudom. kerületi főgazgató pedig 10zet. a' káptalan többi tagjai, u. m. Sailer György, Kovács Józ. Asztal Jan. Sütő Józ. Hohenegger Lőrincz, Feltinger Istv. Toth Józ. Pajor László és Vurda Károly 4—5 ifjat minden szükségessel. E' fölött a' házi koldulás megszüntetése után szegények tápláltatására a' tiszelt püspök 600fr. az összes káptalan 1200 for. több ur 's vagyons polgár pedig 8—9000 vfor. járul 12 árva neveltetésén tul 300zot meghaladó helybeli ügyefogyottnak folyvásti gyámolittatásához évenként, mi által boldogítás, hála 's megelégedés honjává alakul Győr városa még a' sors által nem kegyelttekre néve is. — Közelebb egy szepalaku 's jó termető 18 eszt. ifju, ki ügyes teshajával Mottit 's Averinót bámulásig tud utánozni, halva találtatott az erdélyi havasok sivatagai közt; ő t. i. régóta vágyott Averino társaságába, ki is N. Szébenben volt akkor szép ígéretet ton neki, de anyja 's atyafiai mindig ellene voltak, 's gátoltatására mindent elkövettek; e' vágy 's ösztön benne ujra fölébredvén, minthogy útlevelet nem kaphata, álton akart Oláhországba 's onnét Averinóhoz jutni, a' havasok közti mellékúton jó darabig elő is haladott, de azok mind rakvábbak levén hóval, tovább nem haladhatta, 's így elfázza, eléhezve, 's visszatérni szegyllyel kétségbeesés közt egy magával vitt pisztolyal ön szívére keresztül lötte. Ez szolgáljon példaul sok szülének, kik midőn gyermekeikben bármiféle mesterségre, művészetre, az ösztönök és vágyak onkénti fölébredését, mintegy hatalmasan kitérni látják, azt a' helytelen balítéletek rovasására ne akadályozzák. — Udvarhelyszékben az etedi olvasó társaság jeles bizonyítványát adá emberiségre gyökerező eszméjének, mely 80 tag t. i. szoros és felbonthatlan egyezésre lépett, a' tagok bár mimódon megkárosulandó marhájakat közösen megfizetni a' károsnak. Már is két tag tapasztalá e' mindenütti követést érdemlő intézet hasznát. Szerencse 's áldás kövesse a' derék társaság minden lépteit! E. H. Karpát völgyeiből maj. 21-ül írják, miszerint az idei tavasz több tekintetben igen nevezetes volt azon vidéken, 's különösen ritka természeti tineményekre néve is emlékezetes. Így többi közt april végén erős vihar közt meglehetősen nyugtalanító földrengést éreztek az ottani lakosok. Előjelül már april 26kán is kemény lökést vettek észre; 30kán pedig Okaluban a' kémények roskadoztak, mit rögtön uj tél, hó és jég követett. Maj. végén még csak alig rügyeztek a' fák. P. Z. —

(Egyesületi gyapjutár.) 1839iki gyapju találtatik jelenleg az egyesületi raktárban 248089 font, chez érkezett maig 1840iki gyapju 28000

font, ez összes 276089 fontnyl mennyiségből f. e. jun. 1sőjelg elkel 76553 font 's e' szerint eladásra van még kitétetve 199536 font. Pest, jun. 17kén 1840. L. e. d. e. m. n. J. S. Fridrik. —

Ipar- 's főzsérügy. Jun. 3iki boroszlai hírek szerint azon nap 's jun. 2kán igen élénk volt a' vásáron a' gyapjukelet elannyira, hogy az összesen oda hozott 57 ezer mázsa hirtelen mintegy 16 ezerre olvadt. A' legfinomabb fajok most is olly káposak, mint eddig. 's első kézből az egész beszállított mennyiség elkel. E' szerint a' sokadalom vége sokkal jobb 's kedvezőbb leszen, mint kezdete gyaníthatni engedé. Az augsburgi gyapjuvásár is (jun. 12kei hírszerint) rendkívül élénk vala 's bár nagy gyapju mennyiség szállított oda, mégis jun. 11kén már tetemes gyapju vételek történtek, még pedig jó áron. — Bukaresti hivatalos jelentés szerint fejedelmi határozat következtében e' f. évben 30 ezer darab szarvasmarha szállíthatatik ki Havasalföld határiból a' tavalyi vámfizetés mellett. E' rendszabály igen kedvező sikerü leendő a' tetleges marhakereskedésre, 's ösztönül isszolgáland a' havasalföldi lakosoknak, vállalkozásokba becsátkozásra, hogy az egész nyereség ne csupán idegen nyereszkezők kezeibe jusson. Általányosan mondhatni, miké a' moldvai és havasalföldi kormány darab idő óta mindent elkövet, mit egyes polgárai jóléte megőrzése mellett a' nemzeti gazdagság emelésire észszerűnek tart. —

Portugália.

(A' királyné megnyitó beszéde.) Lissabon, maj. 25. A' királyné megnyitóbeszéde köv. hangzik: „Uraim! Mivel a' nemzet közkívánata szerint tanácskozás alá kell venni azon fontos kérdéseket, melyek a' mult ülésben nem eléggé illő nyugalommal tárgyalattak. Önök ismét össze vannak gyűjtve, 's én előre örülök azon buzgalom 's ügyességnek, mellyel Önök azokat tárgyalandják, előre örülök azon haszonnak, melly Önök tanakodásiból a' népre száll, melly az országot rendezve, az alkotmányt szilárd láb-
ra állítva, 's a' szabadságot rend és intézvények által megalapítva akarja tudni 's látni. Az utolsó ülés óta viszonyom nem változott a' külhatalmakkal. A' szentszékhez fölhatalmazott küldetett a' fenforgó viszály kiegyenlítésire. Még nem vagyok olly szerencsés, hogy Önöknek az utálatos rabszolga-kereskedés eltörlesztésire Angliával kötött szerződést jelenthetném: de bizom, hogy az nem sokára mind a' két kormány kívánsága szerint léte-sülend; 's azért föl kelle még erejében tartani a' britt parlament határozata ellen tett ovas. A' pénzkövetelés ügyében fölhatalmazottat küldék Londonba, 's lehet hogy még Önök ez ülés alatt meghallandják eredményit. A' rabszolga-kereskedés eltörlesztését illetőleg kormányom szerződés-kötésben van. A' Douro folyam hajózása iránti egyezkedés, a' Gualiana torkolatánál fekvő Cabera Alta kis sziget körüli tulajdoni jog ugy van elintézve, mint felvilágosodott századunk politikája 's a' népek joga kívánja, és mind ez, mind az Önök elibe terjesztetik. A' királyi előjogok legbecsesbikét használtam, és a' politikai vétségért szenvedőknek köz bünbocsánatot adtam. — A' mult ülésben Önök elibe megvizsgálás végett terjesztett törvényjavaslat még némi módosítást kíván. — Mivel az ideiglenes sereg szolgálátéje a' törvény értelmében jun. végén kitélik, szükség a' hadsereg szerkesztéséről gondoskodni, de ennek a' legnagyobb takarékosággal kell történnie. A' hadi hajók kijavítottak. Tengeri erőnk nagyobb részint Afrika és Aziában állomásoz az ottani tartományok védelmezése, és a' rabszolga-kereskedés elnyomatása tekintetiből. A' pénzügyben Önöktől ajánlott szabályok jök, de az akkor el nem láthatott körülmények módosítást tesznek szükségessé, mi Önök elibe fog terjesztetni. Uraim! a' portugál nemzet java Önök bölcseségire 's hazafiságára van bízva. Sok csapás után, melly azt érte, 's a' tapasztalás által, mellyet azokból szerzett. Eljött végre az idő, mellyben annak alkotmánya és szabadsága erős, biztos alapra tétetik. A' nemzet szükségei tudva vannak, 's ha nem mindeniknek is, melly sok időt kívánna, de a' főbbek orvoslatását a' nemzet Önöktől várja. Én remény-lem, hogy a' népképviselői szemeiket egyedül a' köz jóra függesztik 's e' végcélzt igyekeznek elérni, midőn a' portugál családot az igazságos törvény paizsa alatt egygyé forrasztani, szabadságát az alkotmány föntartatása által biztosítani, ipara gyarapuló kifejlésin munkálkodni törekedzenek, mi azonban egyedül a' rend és béke árnyékában történhetik meg. — Az 1840-ki ülés ezennel meg van nyitva. — A' portugál kelet-és nyugat-afrikai gyarmatokban még mindig nagyban üzök a' rabszolga-kereskedést. Mult évben csupán a' quillimancei kikötőből 12 ezer rabszolgát vittek ki. Az angol vadászhajók ugyan itt ott fognak el rabszolga-vívó hajót, de elégtelenek e' gyalázatos kereskedés egész elnyomatására. A' minap 200 négerrel érkezett meg egy brigg Mozambiquebe. Először 900 néger volt rajta, de az orkán feltámadván a' hajónyilasokat be kelle csinálni, miután részint levegőrekedés, részint éhség által 600 néger veszett el 's a' megmaradtak közül még 100 halt meg.

spanyolország.

(O'Donnell Cabrera sergen győzelmeskedik. Elég.) Bordeaux, junius 5kén: „O'Donnell maj. 20kán hat gyalog zászlóaljal 's 3 lovas csapatall Uldeona felé indult. Cabrera 8 zászlóaljal 's 200 lovassal a' közel magasokat tartá elfoglalva 's jobb szárnya egészen La Cenia faluig terjedt. Egy csapat alkotmányos vadász szilárd léptekkel nyomult a' magasok ellen, miken Cabrera tábornokkara egész pompában diszkedett. A' carlosiak vad hadilármával fogadák O'Donnell harcosit, 's a' tusa hosszas és véres volt, miután azonban Peria osztályvezér egy zászlóaljal hátulról támadá meg az ellenséget, 's Cotoner ezredes ugyanazon pillanatban elfoglala a' főnemlített helységet, tüstint rendetlen futásnak indultak a' zendülők és több ízben utolérítés után végre igen tetemes veszteséggel a' közel hegyszorosakba menekültek. Cabrera egész táborszere a' győzők hatalmába jutott. Néhány nappal e' csata előtt 37 nemzetört gyilkoltatott meg Cabrera. Egyébiránt e' csatavesztés annyira felbőszíté a' carlosiakat, hogy utjokban kor- 's nemkülönség nélkül mindenkit legyilkoltak, kit szerencsétlensége közelökbe hozott; még a' véleménykülönbözés sem szolgálhatott védelmül a' dühönözök előtt, kik még saját felekezetjökben is számos embert gyilkoltak halomra, hogy tulajdon gyávaságukért némi bosszút állhassanak. —

Morella nem maj. 29kén hanem 30kán nyitá meg kapuit a győző alkotmányosak előtt, miután 28kán az ostromlók hathatós tüzelése következtében már az egész várat lángözön borítá. — Mancha és Guadalajara tartományokban ezörvendetes siker daczára is egymást éri a carlosi rabló csapat, 's mindenütt legembertelenebb nyomait hagyja maga után a' czéltalan dulakodásnak. A' faluk lakossága mindenütt elszánt ellenállásra fegyverkezik. —

Anglia.

(Epsomi löverseny.) A' parlament június 3kán nem tartott ülést az epsomi löverseny miatt, mellynek szokott népességét az idén százszorosán emelé a' királyné jelenléte, elannyira, hogy egész Londonban alig találhattak elég kocsit 's bérlovát a' kíváncsiak roppant serge számára. A' győző idő igen kedvezett e' mulatságnak. A' néplegharsányabb örömmel üdvözlé a' királynét. Az első díjt Robertson „Kis csoda“ nevű lova (ap. Muley, an. Lacerta) nyerte. Albert hg csinos lovagostorral ajándékozta meg a' győztes lovaszt.

(A' parlamenti ülések pünköszt miatt elhalasztva. Elegy.) London, jun. 6kán: „Mai ülésben mind a' két ház elhalasztá gyűléseit a' pünkösztünnep miatt, az alsóház jun. 10ikeig, a' lordoké pedig egy nappal továbbig. — Limerikben burgonya-drágulás miatt népzúgás támadott 's 3 napig tartott 's katonaság helyett józanság óltalmazá a' várost, mert megjegyzésre méltó, hogy 3 nap alatt egyetlen részeg sem volt látható a' zajgó népcsoportok közt, mit csupán a' józansági társulatoknak köszönhet a' kormány. — O'Connor kemény büntönötetése az utóbbi napokban is folyvást parlamenti szőnyegen forga; igen mulattató vala többi közű Wackley beszéde, ki említé, hogy 20 év előtt egy mostani kincstártiszt (Baring) sokkal keményebb kifejezés miatt könnyű kurta fogságra ítélték. Baring ugyan így nyilatkozék 20 év előtt a' parlamentben: „Mi tartóztathatja Anglia népét, hogy ne nyomuljon a' parlamentházba 's tagjait ne ragadja meg füleiknél — igen hosszú füleiknél fogva 's ne dobja őket a' Temzébe, bezárván mögöttük a' ház ajtaját.“ — Cockermonthban legközelebb követválasztás levén, a' whig jelölt nagy többséggel győzött, ámbár a' toryk kétszer üzék el a' szónokokat közáporral a' szöszékrül. —

A' Londonba jun. 5kén megérkezett cantoni lapok tudósításai febr. 5ig terjednek. A' császár Iket nevezé ki osztályos tábornoknak 's Canton tartomány felügyelőjének, ki febr. 18án kelt hirdetésében tudtul adja, hogy rövid idő múlva sereggel indul Makao ellen, Elliot és más ottan tartózkodó öt angolt megfenyítendő, mivel azok tovább maradtak Khinában, mint megengedve volt. E' hirdetvényt azért adá ki, hogy Makao többi lakosi meg ne ijedjenek, 's a' tolvajok és zsványoknak alkalmat ne adjanak zavar-támasztásra. „Éljetek ezentul is, így van a' hirdetvény vége, békében és nyugalomban, legkevésbbé se féljete, és ha a' tolvajok és zsványok gonosz szándékjuk létesítésére használnák ez alkalmat, megengedem nektek, hogy mint illik hozzám folyamodhassatok. Én az említett osztályos tábornok, oda viszem katonáimat, hogy őket elfogjam és Makao közeliben lenyakaztassam, hogy a' khinai nép megnyugodjék, és a' jó idegenek aggodalma megszűnjék. Reszkessen minden és engedelmeskedjék; senki ellen ne szegüljön! Elliot kap. a' makaói portugál kormányzótól ótalmat kért életének, és a' britt korona javainak, de az megtagadtatott; most, mint beszélik, Volage hajó legénységét akarja Elliot élete védelmére szállítani. Az angolok győzelmét következtében a' khinaiak idegen, nevezetesen angol kereskedőhajókat vásároltak meg hadihajóknak. Az első megvett hajó amerikai volt, angol készitvény, 30 ezer dollárt adtak érte; a' más kettő pedig dán, eredetileg szinte angol; mivel pedig az alkudozást hosszalták, Wampoában azon ürügy alatt foglalták el, hogy angol tulajdon. Ezeket kivül több amerikai hajó iránt van alkuban a' khinai kormány. Lin csakugyan Kvangtung és Kvangso tartományok kormányzója. —

Franciaország.

(Napoleon és ismét Napoleon. Surveilliers gr. (Napoleon József) levele és ajánlata.) Paris, jun. 4kén: „Valamennyi francia lap folyvást telve állításokkal, véleményekkel 's adatokkal Napoleon hamvairól, 's mindenről, mit ezekkel közelebb vagy távolabb érintésbe hozhatni. Néhány lap szerint Napoleon Lajos hg hajót szándékozik bérleni parthíveivel sz. Honába vitorlázásra, hol nagy nagybátyja maradványi kiástatását szeretné látni; a' francia kormány mindazáltal már alkudozásban mondatik lenni az angol ministerséggel az iránt, hogy a' francia kir. hajókon kivül más ne vethessen sz. Hona kikötőjében horgonyt, a' császári hamvak elhozata előtt. Egyébiránt a' Messengerben köv. jelentést olvasnhatni: „Kik azon hajóosztályhoz kívánnak csatlakozni, melly Napoleon holttesteért sz. Honába fog vitorlázni, kéretnek Lafitte - utczában 40ik sz. a. jelentsék magokat, hol az illető föltételekről értesítést nyerendnek. Az ezen utazásra megnyitott aláírás f. hó 10kén mulhatlanul be fog záratni.“ — A' császár holttestét eddigi négy koporsóval együtt magába foglalandó koporsót ébenfából készitik Parisban; a' szemfődel fekete bársonybul leend, elárasztva arany méhekkal, és hölgymenyéttel szegélyezve; az egésztest ezüst himzetek körzik N betűvel, szögletekben pedig a' koronázott császári sas lesz látható. — Napoleon József köv. levelet intéze Clauzel tábornaghoz: „London, maj. 26kán: Olvasám Ön hivatalos jelentését a' császár emlékre teendő tisztelgések ügyében. Nem tudom, értesítve van é Ön, miszerint nekem a' császár 1815ben több milliót ada utalványokban, mik a' háztartási költségéből származtak, Perregaux szolgálattelvő kamrásának pedig négy milliót aranyban, Malmaisonbul távoztá előtt. Rochefortba érkezünk után, hol elhatároztuk, hogy két külön ha-

jón vitorlázandunk Amerikába, azon kívánatot fejezé ki, miszerint én csak akkor lépek majd hajóra, miután megértendem, hogy ő szerencsésen ki-kerülte az angolok figyelmét. Kérdém tőle: mire fordítsam azon több milliónyi utalványokat, mellyek Clary sógoromnál voltak letéttve. „Reménylem (ez volt válasza) hogy Amerikában ismét látandjuk egymást; ha mindazáltal a' sors azt határozta, hogy csak más világon találkozzunk ismét, tehát ám legyen, barátom, te úgy fogod e' pénzt használni, mikép én magam teendém, ha egymással helyzetet cseréltünk volna.“ A' négy millió aranypénz iránt végintézetében rendelkezék Lafitte háznál, hol e' mennyiség le vala tétetve. A' hat milliónyi utalvány elkerülé a' rendőrség figyelmét. Clary és hű titoknoka Londonba visszatértemkor 1832ben kezéimhez szolgáltatá az egész mennyiséget. E' papírok nagy részéről rendelkezém, mikép gondolám, hogy a' császár helyemben maga is teendő vala. Négy millió még kezeim közt van. Ebből egy milliót a' császári testőrség ns maradványinak rendelek, egyet pedig azon egy millió helyett, mit a' választmány pótlékul kívánt, meg levén győződve, mikép Napoleon is hasonlót fogott volna illy körülmények közt tenni, jól tudván, hogy a' pénz eredeti forrása mindenkor a' szegények veritéke és vitézek vére. Ha más világon ismét látandjuk egymást, Napoleon helyesleni fogja tettemet, mellyre bizalmat használtam. Engedje Ön 's a' t. Napoleon József. — E' levél újabb alkalmul szolgál vég nélküli értekezésre Napoleonul, és hamvai áthozatásáról. Némelly lapok föltétlenül magasztalják Spanyolország volt királya e' szép buzgalmát, míg mások könnyűnek gondolják ez ajándékot, mivel azon utalványok kifizetésit már néhányszor megtagadá Napoleon Józseftül a' kormány, annyiban pedig valamennyi egyhangulag megegyezék, hogy az ország ez ajánlatot teljességgel nem fogadhatja el. — Jun. 5kén délelőtt Bertrand gr., Napoleon volt palotai főtábornagya ünnepelesen átadá Lajos Fülöpnek Napoleon fegyvereit; a' király egész udvarától környezetve 's trónon ülve fogadá el a' hadisten mennyköveit. Bertrand e' szókkal kíséré ez ünnepeles tettet: „Fölség! A' császár utolsó kívánati végre teljesülnek. Midőn szerencse-kívánatimat fejezem ki azon siker iránt, melly jövendőben is annyira emelendi fölségedet a' köztisztelőben, valamint most ben és kü'n 's, melly valamint a' nemzeti böcsületnek, úgy a' népézelmeknek is annyira megfelel, csupán viszhangja vagyok a' nyilvános halának. Jámbor köteleesség-teljesítésre indulandó, köszönöm fölségednek, hogy engem a' sz. ilonai ns utazásra rendelt. A' nagy Napoleon e' fegyverei, miket a' hazának kinalék, egyszersmind kívánván, hogy a' császár halandó részeit követelje vissza, e' fegyverek már most a' nemzeté. Föls. ünnepies hazafi tettének köszönjük a' cs. utolsó kívánati végrehajtását, melly kívánatit halotti ágyán fejezé ki előttem, olly körülmények közt, mellyek soha nem távoznának emlékezetemből. Midőn tehatá nemzeti igazságon emlékezetes tettének, mit föls. olly nagy-lelkűleg vitt véghez, hódolok, hála-és bizalom-érettől lelkesülten, fölséged kezeibe teszem le azon dicső fegyvereket, miket sokáig rejtgetnem kelle napvilág elől, 's miket, mint reményem, rövid idő múlva a' nagy hadvezér sirjára fogok tehetni, melly a' világ tekintetét vonandja magára. Hazánk palladiuma legyen a' hőnek kardja!“ Lajos Fülöp ezt válaszolá: „Elfogadom Franciaország nevében Napoleon császár fegyvereit, kinek végső akarata Önre biza e' becses zálogot. Hiven fognak ezek őriztetni mind azon pillanatig, midőn majd a' nemzeti bökezűségből fölláthatandó emlékre állíthatandom. Szerekesésnek tartom magamat, hogy én adhatom visszsa a' francia földnek azon férfi halandó maradványit, ki történeti évkönyvinkhez olly roppant dicsőséget csatolt, 's hogy közös hazánk tartozását lerohatom, midőn minden illő tiszteletjellel körzőm koporsóját. Meg vagyok indulva azon érzelmektől, miket Ön e' pillanatban kifejezett előttem.“ Az érintett fegyverek: egy kard, mit a' császár az auszterlitzi ütközetben viselt 's mellynél egyebet később időkben soha nem használt; két pár gazdag művű pisztoly; egy más kard; egy szablya, melly Szobieszky Janos tulajdona volt, 's egy tör, mellyet a' pápa Lavalette máltai nagymesternek ajándékozott. E' fegyvereket az emlék elkészüléseig a' koronai kincstárban fogják őrzeni. —

Törökország.

(Khosrev b. letéttet.) Konstantinápoly, maj. 21. A' bonyolulás sebesen halad. Khosrev basát, ki oka vagy eszköze volt Halil b. letéttetésinek, Halil pártja megbuktatá, és így Mahmudtol a' birodalom a' fia javára alapított triumvirátus sirba szállt. Senkisé tudja, mi lesz a' dologbul. Khosrev helyire a' szukkeblü Ferik Ahmet Fethi b., eddigelé tőzsérügyi minis-ter lépett, ki nem sokára a' szultán huga kezét nyereudi el. A' vén Khosrev nehezen jut többet kormányra. Ő volt feje, mint beszélik, a' hatalmas moszka partnak, 's letéttése okát sem Egyiptusban, sem Törökországban, hanem abban kell keresni. De illy közönséges zavarban ki különböz-tethet meg igazságot ragalomtul? Pár héttel ezelőtt Halil b. letéttetésekor is azt mondták. Az országos magasb körökben sokkal nagyobb a' forrongás, mintsem valamit tisztára lehetne nyomozni. —

Gabonaár: Pest, jun. 19kén: Tiszta buza: 230, 245; 190; — Kétszeres —, 185, 180; 170; — Rozs 165, 160, 155, —; Arpa 120, 116, 110, —; Zab 102, 100, 95, —; Köles —, —, —; — Köles-kasa —, —, —; — Kukorica 164, 160, 155; — pesti m. v. garas.

Pénzkelet: Bécs jun. 17kén: 5petes statuskötelezvény: 109¹/₈ 3petes: 82; 1834ki kölesön: 734¹/₁₆; 1839ki: 310¹/₁₆; Eszterházy sorsjegy: 46—47; Cs. arany agio: 103¹/₄.

Vasutrézvény: éjszaki: 111¹/₄; majlandi: 121¹/₄; győri: 110¹/₄.
Dunavizallás: jun. 19kén délben: 8' 10" 0" a' zerus felett.

Szerkeszti Helmezy. — Nyomatja Trattner-Károlyi, uri-utca 612.